

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., 1/2 an
3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., 1/2 an
an 9 frcs., 1/4 an
4 frcs. 50 cm.
Fieea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.
Tot ce privesce fieea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blas.

Foe bisericescă-politică.

Anul VI.

Blas 23 Maiu 1896.

Numărul 21.

Judecatorie administrativă.

Acum se pertractează în dieta țerii proiectul de lege privitor la organizarea judecătoriilor administrative.

E preste măsură interesant a urmări desbaterile aceste, pentru că din acele se vede din nou, că nu binele cetățenilor, nu asigurarea stărilor de drept din stat, ci numai interese egoistice de partid călăuzesc guvernul în pregătirea deosebitelor proiecte de lege.

Proiectul original l-a pregătit încă fostul ministru de interne Hieronymi și a prevădut pentru toate afacerile acele, ce se țin acum de competența forurilor administrative, adecă a protopretorilor, a vicecomiților, a comitetelor administrative și a congregațiilor, o judecatorie anume și a parte, care să judece cu deplină independență ca și judecătoriile cele alalte în toate afacerile amintite și anume în două foruri, ca astfel și în treburile aceste să domnescă dreptul, ér nu volnicia amplotiaților administrativi.

Pe cum se vede, proiectul acesta era o pregătire spre centralizare, spre introducerea administrației de stat, și opoziția pretindea acest proiect drept garanță a administrației de stat.

Nu e vorbă, că în idee ar fi foarte bune asemenea judecătorii, pentru că în privința afacerilor ținătoare de competența forurilor administrative domnia întru adevăr o stare curat asiatică. Ne-ar plăcé, să aflăm un singur om din

țară, care a recurs împotriva vre unei decisiuni a pretorului la vicecomitele ori a vicecomitelui la comitetul administrativ ori la congregație și a dobândit ceva.

Era dar neapărat de lipsă, ca după esemplul celor alalte state culte ale apusului să se organizeze și la noi judecătorii administrative.

Înse ore avé-vom mulțămită, dacă proiectul guvernului se va face lege? Sigur că nu. Și de ce?

Deja proiectul lui Hieronymi avea cusururi destule. Dar proiectul, ce acum stă sub desbateri, e rău de tot.

Anume pe când proiectul domnului Hieronymi prevedea o judecatorie administrativă cu două instanțe, pe atunci proiectul actual prevede numai o singură instanță, anume o judecatorie supremă cu sediul în Pesta de un rang cu curia regescă, la care să se apeleze afacerile decise de actualele foruri administrative, de vicecomite, de comitet administrativ și de congregație.

Vede ori cine, că o asemenea instituțiune nu plătesce o zală.

Pentru ca o cauză să pôta fi judecată după drept și dreptate, se pretinde mai întâiu, ca totă cauza să fie bine limpedită, și faptul să fie bine și precis constatat. Cine constată înse faptul după proiectul guvernului? Tot acela, în contra decisiunii căruia te plângi. Între asemenea împrejurări pôte fi o vorbă despre o informare obiectivă a juducă-

torilor supremi și prin urmare despre o judecată dréptă și obiectivă?

Dar mai e și alta. Fiind numai o singură judecatorie supremă, e limpede, că numărul casurilor, în cari se dă loc de recurs la judecatoria supremă administrativă, va trebui să fie foarte restrins, căci alt cum atâtea cauze s'ar revêrsa asupra ei, în cât nu le-ar isprăvi în vecii vecilor. Prin urmare cele mai număröse vătămări de drept și de aici încolo vor fi decise tot de actualii factori administrativi, de protopretor, vicecomite și comitet administrativ, și ast fel va continua fericita stare asiatică de până acum.

Așa dară judecatoria supremă administrativă va judeca numai în foarte puține casuri și atunci încă fără base obiective.

E drept, că la judecatoria supremă pertractările se vor ținé verbal, și astfel partida va puté personal să-și presinte plângerile, înse ce folos, că spre acest scop trebuie să mergi în persoană cu martorii la Budapesta. Cine va avé voe și puțință de-a purta cheltuelile?

Étă cum și cu ce vor, să fericescă țara guvernantii nostri.

Va întreba cineva, că de ce s'a și prezentat așa dară proiectul acesta?

Răspundem:

1. Guvernul are lipsă de nisce posturi grase, ca să mai fericescă pe câți va fideli mameluci, cari amenință cu defecționare la cas, dacă nu capătă os de ros.

Feuilleton.

Fala.

După cardinalul Manning.

Fala e dorirea disordinată de propria perfecțiune. O dréptă dorire de perfecțiune pôte să existe dimpreună cu umilința, ba chiar să se ținé de acésta; pentru că omul umilit nu e consciu de precelințele sale și are deci dor de perfecțiunea, a cărei lipsă simțesce în sine. Dacă fuse dorirea noastră de perfecțiune e disordinată, ea atunci se împotrivesce umilinței și minții, când apoi întors avem înaintea ochilor un scop rău urmând de aici, că ceea ce este în sine bun, devine rău. În cazul acesta noi nu pentru a ne însă-și pofțim perfecțiunea, ci pentru noi înși-ne, adecă pentru onorul ori avantajul ori distincțiunea ori renumele, pe cari ni-le pôte aduce perfecțiunea.

Noi avem în vedere aea perfecțiune, când ore cineva se distinge în ore ce în gradul cel mai înalt. Acésta se pôte îndmpla în multe chipuri.

Mai întâiu ne întimpină perfecțiunea religioasă. Pofțirea disordinată a ei se nu-

mesce fală spirituală. Dar acésta ne-ar duce în sfera teologiei și ar suleva cestiile de acelea, ce ar puté, să ne depărteze prea tare de tema noastră. Noi preste acest fel de fală putem trece repede producând simplaminte pe un Fariseu ca martor în contra sa însu-și. Dacă ómenii vor, să subsape bunul nume al unui vecin, sciut este, că ei de regulă îl poreclesc Fariseu, ceea ce va să zică, că el e un fățarnic, înșelător, un mormint spoit. Înse pe lângă Fariseii cei răi erau și de cei buni. Erau între ei și de aceia, cari duceau o viață rigorosă și observau cu esactitate toate legile. Pe cât scim, unii dintre ei au fost de omenie și drepti, dar cei mai mulți firesce erau cuprinși de fală spirituală și încunjurau pe cei alalți ómenii ca pe nisce leproși. Și acésta a dat numelui lor însemnarea cea rea. A fară de aceea nu trebuie uitat, că nu toți erau într'o formă de răi, și că unii se aflau numai în primul stadiu al réutății. Bóia fariseismului își are adecă începutul, decursul și desvoltarea sa deplină. Întru început acești ómenii vor fi fost chiar așa, pe cum sînt mulți din noi, adecă erau încărcați de greșelile zilnice ale admirării sale proprii și egoismului; a fară de aceea își găsiau deosebită bucurie în aceea, ca să

judece cu grije și cu severitate pe alții, și astfel pe încetul își însușiră arta de a critica pe alții și greșelele lor, ér de altă parte erau orbi pentru greșelele proprii. Așa e și fariseismul din legea nouă; căci și acum se află atari Farisei în tocmai ca și mai înainte. Dar să lăsăm acest fel mai înalt al trușiei și să ne pogorim érá pe pământ.

Se zice, că superbia are șapte feți: o familie urtă și vecini răi. Numele lor sînt: fala, lăudăroșia, iubirea de onoruri, aroganța, fățarnia, îndêrtnicia și desprețuirea altora. Tóte odrasilele acestea au o rădăcină comună și forméză gradul cel dintăiu al arborelui genealogic. În trecăt fie zis, că fala și vanitatea nu sînt același lucru. Vanitatea pôte să aibă complăcere de sine pentru un nimic, căci vanitatea e golătate; fala din contră nu e desértă sau gólă, iubirea ei de sine stă în plăcerea de a-și contempla precelințele proprii. Tóte cele alalte pécate se înmulțesc prin acțiuni rele: fala se nutresce prin acțiuni bune. Făiosul fapta bună, ce o face, o privesce cu o plăcere de sine scrupulosă, și așa printr'insa devine pécac, ceea ce ar puté fi alt cum vrednic de laudă.

Mulți ómenii se fălesc cu lucruri de acelea, cari pentru ei nu forméză nici un-

2. Guvernul vre, să dobîndescă două voturi în casa magnaților, avînd să fie numiți magnați presidentul și vicepresidentul judecătorei supreme administrative.

3. Guvernul vre, să îmbete lumea cu apă rece, făcîndu-se cu proiectul acesta, ca și cum ar ave de cuget a asigura stări de drept, în același timp înse îi lasă pe cetățeni în ghiarile amplexurilor săi administrative.

4. Guvernul în fine vre, să-și asigure existența sa și a partidei sale.

Și țara?

Țara are să plătească contul.

Etă morala judecătorei administrative.

†

Carol Ludovic.

Casa domnitoare era e în doliu, și cu augusta familie Habsburgică întregă monarchia deplânge mărtașea Alteței Sale imperiale și regale Carol Ludovic întâmplată Lunii dimineții în Viena.

Defunctul arhiduce a fost al 3-lea fiu al arhiducelui Francisc Carol și s'a născut la 30 Iuliu 1833 în Schönbrunn lângă Viena. Încă de mic a dat probe de talent pentru știință și de atragere pentru artă, pe cari le-a cultivat și spriginit în tot decursul vieții sale. În 1853 arhiducele Carol Ludovic a fost făcut praxă în ale administrației în Galizia; din 1855—58 fiind dispus ca locuitor în Tirol și Voralberg a lucrat pentru prosperarea acestor provincii, a căror locuitori l-au respectat și iubit din totă inima. Ca bărbat cu cap și cu experiență a influențat în conducerea afacerilor publice. De și s'a ocupat cu afacerile publice civile, totuși a pus pond deosebit și pe arta militară și cu deosebire a excelat în războiul din 1859.

Ce privește viața casnică a regretatului arhiduce, el s'a căsătorit întâia oară în 1856 cu Margareta fiica regelui de Saxonia, care în 1858 a repausat fără a ave prunci. În 1862 s'a căsătorit a doua oară cu Maria Anun-

ciata fiica lui Ferdinand II regele ambelor Sicilii. Din căsătoria acesta s'au născut arhiducii Francisc Ferdinand, Otto, Ferdinand Carol și arhiducesa Margareta Sofia. În 1871 și-a pierdut și a doua soție, era în 1873 s'a căsătorit de nouă cu Maria Teresia principesa de Braganza, care l-a născut pe arhiducesele Maria Anunciata și Elisabeta.

Defunctul a fost și protectorul mai multor societăți de binefacere, un creștin bun și piu. Pruncilor săi încă le-a dat o educație religioasă.

După mărtașea arhiducelui Rudolf (1889) arhiducele Carol Ludovic ca frate al monarhului a fost și moștenitorul presumpțiv al tronului. Dreptul acesta a trecut acum la arhiducele Francisc Ferdinand de Este, fiul întâiu născut al defunctului arhiduce.

Enciclica Papei Leo XIII către episcopatul catolic din Ungaria. — Din incidentul serbărilor milenare din Ungaria Sfinția Sa Leo XIII a adresat episcopatului catolic din Ungaria o enciclică, în care mai întâiu arată, că Magiarii cu tot dreptul au să serbătorească și să aducă mulțămintă lui Dumnezeu, care în decursul alor o mie de ani și între multe împrejurări nefavorabile i-a împărtășit cu prisosință în darurile și binefacerile sale. Apoi constată, că între toate reminiscențele istorice, pe cari le serbăză Ungurii cu atăta pompă, un loc distins îl ocupă religia catolică, de ore ce ea este născătoarea prosperării publice și cauza ori promovătoare a tot soiul de bunuri pentru popor. Strămoșii Magiarilor, zice Papa, nu ar fi rămas în țările acestea, dacă nu i-ar fi mântuit de superstiții și nu i-ar fi îmblândit religia creștină. Amintesc de meritele neperitabile ale primului rege ungar, care a dedicat corona sa Preacuratei Fecioare și fericitului Apostol Petru, și căruia pentru propagarea religiei lui Christos Papa Silvestru II i-a dăruit corona și titlul de rege.

Sub aceste auspicii a pășit Ungaria pe calea tinerelor popore creștine ale Europei și s'a consolidat și a înflorit. Documentele literare, cari se află în arhiva apostolică,

dovedesc influența binefăcătoare asupra dezvoltării instituțiilor publice din Ungaria. Pontificii Romani mai târziu parte rugați, parte din propriul îndemn au venit în ajutorul Ungurilor trimițându-le bani și ajutoare, câștigându-le aliați și implorându-le sprijinul cerese, când erau strimtorați de cel mai înfricoșat inamic al credinței creștine. Acesta au făcut-o mai ales Inocențiu XI, al cărui nume este eternizat prin două fapte mari: prin liberarea Vienei de oștea, carea o asedia, și prin recucerirea capitalei ungare. Asemenea titlu special la recunoștința Magiarilor și-a câștigat și Gregoriu XIII prin înființarea colegiului ungaric din Roma, la care mai târziu s'a adaus și cel germanic.

Meritele bisericii pentru Ungaria se află scrise nu numai în documente, ci și în inimile cetățenilor. Martor este despre acesta Ioan Huniade, a cărui prudență și bravură nici când nu se va șterge din memoria locuitorilor Ungariei; el a afirmat: „Eu mărturisesc, că patria acesta, dacă nu s'ar fi susținut prin credință, nici cum nu s'ar fi putut susține.“

După ce se mai amintesc câte va fapte de ale regilor ungarilor pentru creștinism și binefacerile Pontificilor pentru Ungaria, continuă enciclica:

„Dacă considerăm cursul vécurilor, cu adevărat este dureros, că sînt omeni și încă de cel nutriți la sinul bisericii, cari religia creștină nu o prețuesc după merit nici în modul lor de cugetare, nici în fapte, ci o pun pe o tréptă cu ori ce altă religie, ba o suspicionează și o desprețuesc. Nu e de lipsă a spune, ce însamnă a repudia această ereditate prestantă a părinților, și ingratitude și nesocotință este a nu recunoșca binefacerile primite și a neglece așteptarea celor din viitor. . . . Ce privește mai de aproape poporul vostru, credem, că prin epistolele Nostre de mai înainte Ne-am îngrijit de ajuns de religia lui anunțându-i și pericolele și mijlocele spre împedecarea lor și propunându-vă cele ce contribuie mai vîrtos la libertatea și demnitatea lui. Și fiind că afacerile civile nu se pot despărți de cele

merit, spre es. cu nascerea sale ori cu titlurile de onore moștenite. Aristotei zice, că urmași de ai unor bărbați ca Pericle de regulă ar ave puțin talent, și descendenți de ai unor bărbați ca Alcibiade ar fi inclinați spre alienare. Dar sigur e, că descendenții acestor bărbați se faliau cu strămoșii săi, și anume tocmai în raport cu neapținuturile sale, adecă ei au fost sigur cu atât mai falosi, cu cât serviciile lor prestate statului au fost mai puține, ori cu cât capacitatea lor personală era mai mică. În această fală este totuși ceva, ce nu este a se certa: ea reține de la lucrări jousnice și îndemna spre fapte bune, adese ori chiar spre acțiuni bune de un grad mai înalt. Spartam nactus es, Spartam exorna! Te-ai născut Român, fă nemului tău onore, pe cât numai poți! S. Paul a zis, că el este „cetățean al vestitei cetăți a Ciliciei“. Acestă conștiință, că el a fost un bărbat „născut liber“, în ore de pericol îi împărtășa curaj și rezoluție. Asta se zice fală de omenie: ea își are temeiul în însăși prevedința divină.

Un alt fel de fală mai puțin nobilă este „fala banului“. E deja destul de nerațional a ne fali cu ceea ce slujem, dară cu cât mai nerațional e a ne fali cu ceea ce posedem! Întru adevăr forte serăc de inimă și de minte trebuie să fie omul, care se fălesce cu contul, ce-l are la banher! Superioritatea lui preste vecinii săi stă numai în aceea, că pote spesa bani mai mulți. El pote că posede mai puțină cultură spirituală și are un mod de

viață mai puțin fin de cât păzitorul sêlbătăciunilor lui. În școia a fost un stupid, în gimnasiu un leneș, în viață e un netrebnic. În viața privată nu e plăcut, în viața publică e un zero. E înse bogat și stănd pe sacii săi cu bani își inchipuesce, că e cu un cap mai înalt de cât cei alaiți omeni. Ferice de el, dacă nu devine egoist nesimțitor față de suferitori, și tari la inimă față de cei ce strigă după ajutor! Puțini omeni sînt bogăți și darnici. Și mai puțin sînt bogăți și umiliți. Bogăția, ce nu e însoțită de cultură morală, produce un simț de superbie unic în felul său, care e inclinat spre a se isola de alții; dacă și nu chiar desprețuesce pe alții, totuși îi consideră de mai puținii, de cum este el, și așa nu observă propria sa inferioritate intelectuală și morală.

Mai de parte trebuie să amintim, ceea ce se numesc „trufia vieții“. Noi forte bine simțim, ce însemneză aceste cuvinte, le aflăm înse cu greu definiția. O scurtă descriere ne va da pote cea mai bună idee despre ea: Tărie a spiritului, băuătate trupescă, forță vitală abundantă, fericire temporală, îndestulare cu sine însuși pentru trecut, complăcere în sine pentru timpul de față, încredere în sine pentru venitor, libertate neînfrinată și plăcerea de sine în cugetare și lucrare, — toate acestea conlucră la producerea unei atari stări sufletesci, ce mai pe urmă duc la adorarea de sine; și acesta e apoteotizarea falez. E fala pe tronul său. Felul acesta

de fală se află câte o dată în omeni de aceea, a căror viață morală, pe cat pote vedé lumea, e corectă. Ea e o idololatrie reînviată.

Dar atari exemple nu sînt dese. Căci adorarea proprie a rare ori se găsește fără încăpăținare, era acesta e un isvor al desfrînării și al violenței. Atunci voința e propria sa lege și propriul său legislator; desfrînarea îi e legislațiunea, era violența e executarea acesteia. Atari caractere încetă de a mai fi curat omenesci. Ele devin nenaturale, reuțăcioase și mai pe urmă diavolesci. Dacă fala lor întimpină opoziție, ei se fac certăreți; dacă fala lor pătesce umilire, ei se fac reuțăcioși; dacă li-se descopere o faptă rușinosă, ei devin nerușinați. Un astfel de bărbat, care-și bate joc de ori ce simț moral al altora, e o privește îngrozitoare. Ea e corupția a însăși natura omenescă, într'însa răul devine așa zicînd sublim, ba primesce un fel de cult, căci „satana câte o dată trebuie să fie onorat pentru tronul lui cel de foc“.

Dar să ne întorcem era la viața de toate zilele și să întrebăm: În ce stă „fala intelectuală“, ce mai a dese ori se află la atari omeni, cari alt cum sînt omeni buni? Stă în aceea, că ore cine crede ori își inchipuesce, că posede facultăți intelectuale mai înalte de cât cei alaiți omeni, și că află desfătare ocupându-se de acest cuget. A față de aceea îi place a face pe alții, să o simțescă acesta, și e așa de conșci de talentele

religioase, Ne-am silit a îngriji și de acelea, și a le ajuta, ceea ce se unese deplin cu oficiul apostolic. . . . Dacă în direcțiunea acésta nisuițele comune ale celor buni vor răspunde sfaturilor și îndemnărilor Nostre mai ea de-adinsul, pentru ce să nu sperăm, că acésta aniversară seculară să fie un preluđu la grăbirea împlinirii dorințelor comune? Ori care cetățan bun trebuie să dorască, să se delătore cauzele disensiunii, și biserica să se împărtășească de onórea, ce-i compete, din ce și pentru stat va străluci în măsură mai mare onóre fiind în legătură și sub conducerea religiei avitice."

Enciclica închie cu dorința, ca Ungurii să se încredă în auctoritatea și bunăvoința Sfințului Scaun, și pe cum sînt uniți în iubirea de patrie, așa uniți să fie și în credință.

Presă magiară în general recunoște, că în cuvintele Papei se arată o mare iubire și o îngrijire deosebită față cu națiunea ungară. Ziarele liberale pasajul, prin care Papa își exprimă dorința, ca să domnescă armonie între biserică și stat, îl explică așa, ca și cum Papa ar pretinde de la episcopat depărtarea cauzelor, cari au provocat politica bisericăscă, — o explicare în adevăr farișească —. „Magyar Hirlep“ este cătrănit, că Papa din nou se amestecă în afacerile interne ale Ungariei, ceea ce nu se pôte permite. Amicii revisiunii legilor politice bisericăscă cetesc în enciclică o îndemnare spre acésta, căci numai dacă legile țării sînt în conformitate cu legile dumnezeiești, numai atunci le pôte aproba biserică, și pôte domni armonie deplină între puterea spirituală și între cea temporală.

„Autonomiștii ardeleni.“ — Despre oprirea conferenței convocate pe 15 Maiu de cătră dl Dr Raț „M. All.“ scrie: „Auctoritatea sibiană nu a conces conferența convocată pe 15 a c. a partidului autonomist ardelen, așa numit partid național român, organizat de Raț și consoții lui; din acésta cauză con-

me mai înalte, cât nutrește cea mai firmă încredere, că va învinge pe toți cei alți ómeni. În realitate cele mai înalte facultăți spirituale ale omului sînt de-a rîndul incunoscii. A desprețui pe alții nu e deci semn de mărime intelectuală. Un spirit mare presupune, că alții sînt mai mult ori mai puțin asemenea lui. Prin aroganță intelectuală, lăudăroșie și maniere domnesci omul nu dovedește deci, că ar avé facultăți mari. Un anumit doctor de felul acesta căpétă numele de „bărbatul cu codă de păun“. Atari ómeni de regulă se îngănfă ca păunul. Spiritul mare au răbdare față cu priceperea mai tîrzie și cu greșelile altora. Ei sînt rezervați. Fala intelectuală din contră se obtrude tuturor în chip neplăcut. Unde locuesce ea, în casa aceea altă părere nu are loc. Românii numesc pe un bărbat de tagma acésta decretalist. Judecățile lui sînt absolute și definitive; cei ce cugetă alt cum, acela i-se pare, că suferă de ignoranță ori de incompetență ori de amindoué. Dar să închiám.

Deosebirea între vanitate și între fală e așa dară clară. Vanitatea cauzază une oria pagube, fala înse produce devastări. Vanitatea pôte că face prostii, fala înse comite pécate. De vanitoși putem ride liniștit, de filoși tot de una trebuie să ne temem: dacă li-se vatémă fala, ea e înfricoșată în furia sa. Angeri cad prin fală: și printr'insa nici un om nu se pôte înălța.

Sepera.

ferența s'a amănat, érá în contra opririi s'a făcut recurs. Causa recursului este hotărîrea principială a auctorității administrative din Sibiu, care ezice, că în Ungaria în sensul legilor nu se pot suferi grupări naționalistice separate, și că nu este lertat a organiza partid în contra legilor fundamentale. Pe basa acesteia așa dară naționalitățile nu pot forma nici un partid. Ordinațiunea, care oprește conferența, este o teorie cu totul nouă, căci de fapt Sașii au partide separate și încă doué; cu unul însuși Bánffy a pactat. Sêrbii încă au partid, care s'a înființat încă pe timpul lui Tisza Kálmán, și Tisza l-a și spriginit; a ținut și adunări un partid român așa numit moderat. Dar în anul trecut s'a permis chiar în Budapesta o adunare populară, adevă un congres al naționalităților. Deci recursul e la loc. Ceea ce afirmă auctoritatea sibiană, că adevă spre schimbarea constituțiunii nu se pot forma partide, acesta e un principiu, care, dacă ar deveni general, ar fi imposibilă ori ce organizare de partid opozițional și libertate constituțională. Vor face bine mai ales opoziționali, dacă și numai din zel patriotic nu vor lăsa necontrolată politica de naționalități a guvernului."

Foile din Budapesta mai spun, că în 15 Maiu au mers în Sibiu vre o 2000 de Români stăruind pe lângă dl Dr Raț, să se țină conferența. Acesta a declarat, că până ce va fi dînsul conducătorul Românilor, nu va suferi, să se abată de la calea legală. „Tribuna“ constată, că s'a făcut recurs, dară cele alalte sciri ale foilor die Budapesta sînt scornituri.

Revistă bisericăscă.

Din Patrie.

Sinodul episcopatului sêrbesc s'a deschis în 17 a c. fiind de față ca comisariu regesc br. Fedor Nicolici. De episcop în Verșeț au ales la poruncă pe archimandritul Zmeianovic, protejatul cabinetului unguresc.

Urmările legii despre liberul exercițiu religionar și respective cele ale dispusețiunilor ei cu privire la neconfesionalitate le-au prezis contrarii reformelor politice-bisericăscă. Ceea ce s'a prezis, aceea s'a realizat mai curênd, de cum ar fi putut cineva crede, căci foile magiare zilnic aduc sciri despre repășiri din confesiunile religioase recepte și recunoscute de legile țării, fără ca cei repășii să între în vre o confesiune. Neconfesionalismul, care este identic cu ireligiositatea, cuceresce teren mai ales în Alföldul unguresc acolo, unde e mai compactă populațiunea magiară. Liberalii magiari în companie cu amicii sêi Israeliți au lucrat pentru aducerea reformelor bisericăscă, urmările funeste înse nu le sufer și Israeliții, cei ce țin la legea lor.

România.

Cetim în „Gazeta“ din 9 Maiu v.: „S'a întimplat zilele acestea un fapt, care ne-a umplut de uimire. Convocat pentru sesiunea de primăvară prin decret regal, Sf. Sinod n'a fost în număr la prima ședință în ziua de 1 Maiu, pentru ca să asculte mesajul regal de deschidere. Abia 6 din membrii sêi s'au prezentat la acea ședință, care n'a putut

dintr'acésta cauză să fie ținută. A doua ședință, care era să albă loc Lunii 6 Maiu, a fost și mai slab încă cercetată. 4 numai din membrii Sinodului s'au prezentat, ca să lea parte la lucrări."

Turcia.

Din Constantinopol se anunță ziua-rului vienez „Pol. Corr.“, că patriarcul Sirilor catolici, care își are reședința în Constantinopol, a subșternut marelui vezir o scriptă, în care dă espresiune loialității și supunerii Sirilor catolici față cu sultanul, tot o dată înse ridică cele mai grave acuse asupra Armenilor gregoriani (schismatici). Aceștia au cercat cu tóte mijlocele violente, ce se pot escugeta, ca să nimicéască pe Sirii catolici și să se facă stăpâni pe bisericile și averile acestora. Așa pe timpul turburărilor din anul trecut Armenii au ucis în Orfa și Bitlis o mulțime de Sirii catolici, pe cum apare din raporturile oficióse trimise patriarhului de cătră organele bisericăscă, pe cum și din raporturile notabililor Sirii. Patriarcul cere scutul sultanului pentru Sirii catolici.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Afacerea flămurei unguresc arse în Belgrad érá a ajuns în dietă, adusă fiind tot de cătră Kossuth și Ugron. Cest din urmă zice, că de la răspunsul dat de Bánffy în cestia acésta s'a dovedit, că arderea a fost premeditată și s'a făcut cu scirea guvernului sêrbesc. Prefectul de poliție în loc de a fi pedepsit a fost promovat. De atunci în cóce ministrul sêrbesc Novacovic prin o notă îndreptată cătră reprezentanții din străinătate ai Sêrbiei afirmă, că guvernul sêrbesc a luat măsurile spre a suprima în popor ura față de Ungaria, dară regretă, că nu l-a succes. Faptul regretabil l-a provocat însuși guvernul magiar, care condus de grandomanie a luat în programul milenar și purtarea insigniilor sêrbescă. La acestea s'a mai adaus tractarea Sêrbilor din Ungaria.

Kossuth spre a proba, că guvernul sêrbesc a dovedit ignoranță, când a protestat în contra purtării flămurei sêrbescă la mileniu, se provóca la o împrejurare analogă zicênd, că regele Ungariei și acum pórtă titlul de regele Ierusalimului. (Cu tot dreptul! strigă Ugron Ákos.) Apoi își desvóltă interpelarea ca și Ugron Gábor.

Ministrul Bánffy răspunde declarând, că el nu are cunoscință oficióasă despre cele ce le afirmă interpelanții după ziare, deci nu a luat nici o măsură spre a cere altă satisfacție de la Sêrbia.

Lunii s'au ales membrii delegațiunii ungare, apoi s'a început desbaterea asupra proiectului de lege despre judicatura administrativă fiind referent Pulszki Ágost.

Martii atât camera deputaților, cât și casa magnaților au exprimat domnitoriului condolență din incidentul morții arhiducelui Carol Ludovic, érá ședințe nu au ținut.

Austria.

Lupta statornică a social-creștinilor a dus în Viena la învingere strălucită. Nou alesul primar a obținut întărirea împăratului. Introducerea noului primar s'a întâmplat în 20 a. c. cu solemnitatea îndatinată. Locținătorul Austriei de jos conatele Kiehnegg recomandă primarului Strobach, ca să lucreze spre binele tuturor cetățenilor fără deosebire de partid ori religie, de care se țin, și să-și dea silința de a aplana certele dintre partide. După depunerea jurământului Strobach și-a ținut vorbirea de program accentuând, că restatorirea autonomiei Vienei după o întrerupere îndelungată este a se mulțami în rindul prim patriotismului acelui bărbat (Dr Lueger), care în contra voinței poporului a subordonat persoana sa binelui comun. Ca normativ în lucrarea sa îi va servi voința poporului; va lupta, pentru ca Viena capitala imperiului să înflorească și să-și mențină caracterul german și creștin; va fi obiectiv, drept și conștient în toate direcțiunile; buna înțelegere între partide o dorește, căci tristul exemplu al domniei unilaterale de partid îi stă încă înaintea ochilor. Viena are o misiune mărețată de împlinit, și statul trebuie să-și dea mâna de ajutorii.

Germania.

Parlamentul german se ocupă de pertractarea legii despre aceea, ca la fie care regiment să se mai adaugă încă câte un batalion. Ministrul de război Bronsard afirmă, că armata numai prin înmulțirea contingentului de pace se poate consolida. Adaugerea batalionului al 4-lea la fie care regiment nu s'a adus înainte în 1893, de ore ce atunci se tracta numai despre reducerea serviciului activ la doi ani.

Cancelarul declară, că legea despre procedura penală militară, atât de mult urgentată, la toamnă va fi prezentată camerei.

Trăim în timp de pace, și cu toate acestea guvernele atențiunea cea mai mare o dau consolidării armatelor. Scumpă pace!

Franța.

Ministrul de finanțe Cochery a declarat în cameră, că în curând va prezenta un proiect de lege, după care darea se va clasifica ast fel, cât pentru venitul din lucru să se plătească mai puțin, era pentru cel după capital mai mult.

Ministrul de război aduce la cunoștința parlamentului, că în expediția din Madagascar au căzut în luptă 35 ofițeri și 5592 soldați, dintre cari 4189 au fost europeni. În prețul acestor jertfe Franța a ajuns în posesiunea unei insule, care după teritor este mai mare de cât Germania.

În partidul royalist au intrat neînțelegeri. Ducele de Orleans a voit, să fie propus candidat de deputat în Cholet, dară comitetul clubului s'a opus la acesta.

Turcia.

Pe Creta e mare agitațiunea, mai ales fiind că guvernul turcesc tot amână

convocarea adunării provinciale. Din Atena se anunță, că guvernul Greciei urmărește cu mare atențiune mersul afacerilor de pe Creta. Ministrul plenipotențiar grecesc din Constantinopol în zilele trecute a fost primit de către sultanul în audiență și i-a descoperit dorințele Cretenilor, cari sînt tot o dată și ale guvernului din Atena. Sultanul, pe cum se zice, ar fi promis, că va împlini dorințele Grecilor. De aici încă se vede, că guvernul grecesc nutrește turburările de pe Creta. Acesta o face Grecia mai ales fiind spriginită de Anglia.

Ziarului „Voss. Ztg.“ i-se scrie din Constantinopol, că acolo domnesce o nemulțămire pronunțată față cu Austro-Ungaria. Motivele sînt, că contele Goluchowski și-a exprimat neplăcerea față de onorurile esagerate, ce s'au făcut prințului Ferdinand al Bulgariei în Constantinopol; mai de parte a nemulțămii pe Turci falma, că monarhul Austro-Ungariei s'ar fi exprimat nefavorabil despre atitudinea sultanului față cu expoziția milenară din Budapesta, de ore ce de și a fost rugat de br. Calice în numele împăratului, ca să trimită obiecte interesante la expoziție, totuși a trimis numai câte va tunuri și săbii vechi.

Serbia.

Se anunță din Belgrad, că reprezentantul din Belgrad al monarhiei noastre a declarat oficios ministrului președinte serbesc Novacovic, că ministerul afacerilor externe din Viena consideră de terminat incidentul penibil provocat prin arderea flămurei ungurești.

Ministrul președinte Novacovic a trimis reprezentanților serbesci din străinătate traducerea franceză a discursului ținut de Kossuth în parlamentul ungar îndrumându-i, să atragă atențiunea guvernelor străine asupra pasajelor ofensătoare din acel discurs ca dovadă, că pe când în Serbia plebea și tinerimea necoptă, care a iusultat flămura magiară, a fost pedepsită, pe atunci în parlamentul magiar un conducător de partid, care e de cultură europeană, insultă cu totul nepedepsit insigneile serbesci.

Afacerea acesta trasă ca de pîr de către sateliții lui Bánffy din nou va da de lucru oficiului de externe austro-ungar.

Iubileul de 100 ani al bisericii gr. cat. române din Olosigul Orădii.

Zile pline de binecuvîntare, zile neuitate ne vor rămîne zilele din 5 pînă în 12 Maiu st. n. a. c. tuturor, cari am fost de față la serbările iubilare ale bisericii gr. cat. române din Olosigul Orădii.

Căci dar și mîngăiere, — bucurie sufletescă ne-a fost partea, carea nu voim, să o dăm uitării, nu, să o pierdem.

Ba să o spunem și altora, ca și alții să se bucure cu noi; și de altă parte, ca și în public să aducem mulțămii acelora, căroră avem, să le mulțămim, că aceste serbări au decurs atât de frumos, atât de înălțător!...

În anul acesta, la 5 Maiu st. n., s'au împlinit 100 de ani de la înființarea parohiei și bisericii gr. cat. române din Olosigul Orădii. Cu luni înainte pîii credincioși ai numitei parohii se pregătiau a ține această ziua

aniversară, acest iubileu secular, într'un mod cât se poate de serbătoresc, nu în ce privește pompa esternă, ci pentru folosul sufletesc al lor și al celor, cari ar veni, ca împreună cu ei să serbeze această mare serbătoare.

Făceau pregătirile de lipsă... Înfrumusețiau biserica; procurau ornate bisericesci; preparau toate, ce sînt de lipsă pentru a pute serbători în mod demn de însăși serbătorea.

Înse dorul cel mai ferbinte al inimilor atunci s'a împlinit, — atunci am fost într'adevăr gata de serbare, — când Sfinția Sa Pontificale Roman la cererea Părintelui nostru iubit, a Escelenței Sale Domnului Episcop diecesan Michail Pavel, din ocaziunea acestui iubileu s'a îndurat a acorda indulgențe plene tuturor, cari vor visita biserica iubilantă.

În 10 Aprile a. c. Nr. 574/1896 ni-s'a făcut cunoscută această îmbucurătoare scire prin Escelența Sa Domnului Episcop diecesan, când adevărat P. T. preoților diecesani le adresează următorul circular: „În anul curent celebrându-se iubileul secular de la înființarea parohiei române greco-catolice din Olosigul Orădii, Sfinția Sa gloriosul nostru Pontifice Leone XIII la rugarea acestui Ordinariat cu prealalta rezoluțiune din audiența acordată secretarului s. Congregațiunii de Propaganda Fide pentru afacerile ritului oriental în 28 Febr. a. c. s'a îndurat preagratios a acorda din tesaurul ineshauribil al Bisericii Indulgență plenară, aplicabilă în mod de sufragiu și sufletelor din purgator, tuturor acelor credincioși de ambele sexe, cari împărțâșiți cu SS. Sacramente ale Penitenței și Eucharistiei vor visita din 5 pînă în 12 Maiu st. n. a. c. biserica parohială din Olosigul Orădii și acolo pe un timp ore care se vor ruga pentru propagarea sfintei credințe catolice și conform intențiunii Sfinției Sale. Acestă prealaltă rezoluțiune și grație specială o veți publica poporului credincios espunându-i învățătura Bisericii față de indulgențe pe cum și faptele mai sus memorate împlinind de către toți aceia, cari vreți, să dobîndescă indulgența plenară, și îndemnându-l, ca fără cruțare de spese și ostenele să vină la Orade, ca împlinind faptele prescise să fie părtași acestei grații rare și speciale.“

Cu provocare la acest circular în 12 Apr. a. c. antistia bisericescă și ea grăbesce a notificat celor interesați, că: „Biserica gr. cat. română din Olosigul Orădii în 5 Maiu a. c. își serbează iubileul de 100 ani, și pe atunci a obținut indulgențe plene, publicate prin circularul Escelenței Sale Domnului Episcop diecesan sub Nr. 574/1896. Pentru ocaziunea această spre orientare notificăm, că: 1. Indulgențele s'au dat pe 8 zile, începînd din 5 pînă inclusive 12 Maiu a. c. 2. În fie care din aceste zile Biserica va sta deschisă, și se va celebra S. Liturgie la 9 ore a. m. 3. La fie care S. Liturgie se va ține predică, era în cas de lipsă și la însurat. 4. Pentru ca credincioșii să potă obține folosul indulgențelor, s'au făcut dispușerile, ca să fie în continuu de față mai mulți preoți pentru ascultarea S. Mărturisiri; spre acest scop se pot angaja și preoții din provincă. 5. Devenind ast fel pentru aceste 8 zile S. Biserică a Olosigului Orădii loc așa numit „de rugă“, în credința, că fie care paroh din zilele de rugă să vină la această S. Biserică cu câți mai mulți credincioși, pentru de a se pute face dispușerile necesare, rugăm cu tot respectul pe P. O. D. Parohi, ca să

binevoescă a ne avisa despre ziua, în care dorește credincioșii a se împărtăși în darurile indulgențelor, notând și numărul credincioșilor, pentru de a se pute refera Escelenței Sale Domnului Episcop în detaliu. 6. Concedând împrejurările, Escelența Sa Domnul Episcop va celebra sfințele Liturgii."

Ce efect a avut această specială grație, și câți s'au folosit de ea; cum a influențat asupra serbărilor; și pe scurt, cum a decurs aceste serbări jubilare, și ce impresii și simțăminte au lăsat în inimile noastre: aceste dorește a vi-le împărtăși, de și bine știu, că au voi fi în stare a descrie, ceea ce am vădit, ce am esperiat, ce simțesc, chiar așa, pe cum le-am vădit, esperiat, simțit.

Serbarea s'a început în 4 Maiu cu înșetratul serbătorii Patronului Bisericii noastre, a s. Georgiu. Numărul de tot mare al credincioșilor, veniți la serviciul dumnezeesc; numărul asemenea considerabil al celor ce s'au grăbit a se mărturisi după finitul înșetratului și al litiei, ne-a făcut, să sperăm, că aceste zile de rugă mult bine sufletesc ne vor aduce.

Și nu ne-am înșelat. În 5 Maiu de la 4 ore dimineță până la s. Liturgie începută la 9 ore, ba și sub durata s. Liturgii și mai apoi până sara târziu, mulțime mare de credincioși s'a împărtășit în s. sacrament al Penitenței. Și din 5 Maiu până în 12 Maiu inclusive, va să zică în restimp de 8 zile, de dimineță până sara, curgea poporul din înțregă diecesă la locul binecuvântării. Procesiuni sosiaă după procesiuni, conduse de preoți îmbrăcați în ornate bisericesci, cu s. Cruce în frunte, sub prapori, cântând și lăudând pe Dumnezeu. În aceste 8 zile de indulgențe plene s'au împărtășit în SS. Sacramente ale Penitenței și Eucharistiei ca la 3000 (trei mii) fideli, premergându-le cu exemplu pentru folosirea ocaziunii rare de a obține indulgențe plene Escelența Sa Domnul Episcop, domni canonice, preoți din gremiu și aproape toți preoții din diecesă, pe cum și toți credincioșii bisericii jubilante.

(Va urma.)

Noutăți.

Escelența Sa P. S. D. Archiepiscop și Mitropolit s'a îndurat a conferi Vineri în 22 Maiu ordurile lectoratului, ipodiatonatului și diaconatului clericului absolut *Emiliu Marcu*. Astăzi a celebrat cu mare asistență o s. Liturgie pentru sufletul repausatului arhiduce Carol Ludovic.

Administrarea fundațiunii „Șuluțiane“. Directoriul pentru administrarea acestei fundațiuni e convocat pe 28 a c., era senatul administrativ pe 29 a c.

Din Archidieceasă. M. On. *Clemente Raicu* paroch în Cobalm și viceprotopop onorariu e numit și constituit paroch al parochiei *Teca* și viceprotopop al tractului *Fărăgăului*. — On. *Vasilie Smigelschi* administrator parochial în Valea Sasului a fost mutat în aceeași calitate la parochia *Sâncel* din tractul protopopesc al Biel.

Concurs. La parochia *Chibulcut* din protopopiatul *Catinei* s'a scris concurs cu termenul de 15 Iunie n. 1896. Emolumentele: 1. Casă parochială de lemn cu 3 chilii, din cari două padimentate, coperită cu țigle, în stare nouă. 2. Staul de scânduri pentru 8 vite cu 2 șopruți, coperit cu trestie, în stare bună. 3. Șură coperită cu trestie, în stare bună. 4. Coteț de scânduri și staul pentru oi de nuiele cu șopru de scânduri, ambele în stare bună. 5. Costeiu de lețe coperit cu scânduri și fântână de pētră. 6. Grădină parochială, în care este pomēt și lūtērniste, în mărime de 2 jugere 300°.

7. Porțiune canonică parochială de 9 jugere, din care $\frac{2}{3}$ arătoriu și $\frac{1}{3}$ cositoriu, lângă comună, loc de clasa I. 8. Cimetēriu de 2 jugere 800°. Contribuțiunea locului o solvesce preotul. 9. De la 64 familii câte o metretă veche de cucuruz cu grāntul și o zi de lucru cu palma pe lângă intertențiunea preotului. 10. Venitele stolare.

Esamenul scripturistice de maturitate s'a ținut la gimnasiul superior gr. cat. din Blaș în 16, 18, 19, 20, 21 și 22 Maiu. Admiși au fost toți studenții clasei a VIII-a, după ce au depus esamenul de clasă.

Casina română din Blaș invită la o convensire socială la 4 ore d. a. în 25 Maiu, aniversarea sosirii Escelenței Sale D. Mitropolit Victor. Prețul de intrare 1 cor., de familie 2 cor. *Comitetul.*

Adunare poporală. De când s'a desprimăvrat, abia trece vre o Duminecă ori zi de serbătoare. În care partidul poporal să nu țină adunări poporale spre a-și desfășura programul. În ziua de Înălțarea Domnului s'a ținut o atare adunare în Apatin în Bănat fiind presidată de contele Zichy Nándor. Protopretorele spre a spăria poporul a recuirat o mulțime de gendarmi, dară înzădar, Șvabii, Bunevații și puținii Magiari din părțile acelea s'au săturat și disgustat de domnia liberală și au salutată și ascultat cu multă însuflețire pe contele Zichy, pe deputatul Zelenyák și pe alți oratori, cari le-au desvăluit programul partidului poporal. Întru început liberalii au desprețuit pe conducătorii partidului poporal, acum înse se tem de el. — Se mai anunță pe a doua zi de Rusalii o adunare poporală a partidului poporal în Privigye din Ungaria nordică, era pe ziua de 31 Maiu de o dată patru adunări și anume în Zala-Egerszeg din colo de Dunăre, în Kőbökut din comitatul Strigonului și în Abony și Lajosmizse pe Alföld.

Adunare regnicolară a profesorilor de religie. În cercul profesorilor catolicei de religie de la școlile medii din Budapesta s'a născut ideea de a ține o adunare regnicolară. Primarele a aprobat ideea. Adunarea ar fi, să se țină în Budapesta în 21 August a. c. Obiectele disensiei ar fi în adunarea acesta: 1. Locul, ce-l ocupă instrucția religioasă în școlile medii; 2. calificarea profesorilor de religie; 3. poziția și situația materială a profesorilor de religie; 4. sistemul instrucției religioase în școlile medii; 5. manualele de religie pentru școlile medii; 6. îndrumări episcopesci pe sama instrucției religioase în școlile medii și controlarea lor; 7. exercițiile de pietate ale tinerimii și congregațiile Mariane; 8. reuniunea regnicolară a profesorilor de religie și catechetilor.

Concurs. Doi generoși domni, membri ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, punând la dispoziția subscrișului comitet ai despărțământului Seliște al Asociațiunii *câte un galbin* cu destinațiunea pentru a se premia acele două femei, — tērance sau inteligente, — ale căror grădini de legumi se vor afla mai bine cultivate în vara acestui an, — prin acesta se escrie concurs, cu termenul până la 15 Iulie st. n. a. c. Pot concursa femeile din următoarele comune: Aciliu, Căcova, Galeș, Gurariului, Mag. Orlat, Săcel, Seliște, Tilișca și Vale (cercul pretorial al Seliștei); apoi din comunele: Dobărea, Apoldul de jos, Apoldul de sus, Ludoșui, Almașul, Poiana, Jina, Rod și Topârcea (cercul pretorial al Mercurei); în fine din comunele: Alămor, Ludoșul mic și Gusu (cercul pretorial al Sângătinului). Concursele, — o simplă rugare, — sint de a se adresa până la termenul mai sus numit direcțiunii despărțământului Seliște al Asociațiunii transilvane la mâna dlui Dr Calefariu în Seliște. Grădinile concurentelor se vor examina prin o comisiune instituită spre acest scop. Onoratele primării comunale, domni preoți și domni învățatori sint rugați a aduce la cunoștință acest concurs în cercuri cât mai estinse. Din ședința subcomitetului desp. Seliște al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Seliște

la 6 Aprilie a. c. Seliște în 14 Maiu 1896. *Dr Calefariu v.-dir. Romul Samu* notariu.

Delegațiunile sint convocate pe 30 Iunie în Budapesta. Doliul de curte nu va impede ținerea ședințelor delegaționale la timpul prefipt.

Pe insultătorii din Bocșa ai flămurei unguresci i-a osndit judecătoria de acolo în 20 a c. Pe inginerul Adrian Diaconovici, pe scriitorul Nicolau Spinean, pe neguțtorul Iosif Ștefaniga și pe cassarul Simion Jivoinovici i-a osndit la câte 2 luni temniță și la câte 300 fl. amendă, era pe alți șese acusați la câte 6 săptămâni temniță și la câte 100 fl. amendă.

Șovinism în biserica luterană. Tribunalul bisericesc al districtului evangelic montan a lipsit pe Paul Mudron de oficiul de inspector al bisericii evanghelice și l-a declarat de incapabil de a purta vre un oficiu bisericesc. Causa acestei regulamentări a fost, că Mudron a cutezat, să declare în public legile sinodale aduse pe placul celor de la putere de nisce volnicii politice.

La încoronarea țarului casa noastră domnitore este repesetată prin archiducele Eugen, era curtea regală română prin principele de coronă Ferdinand și prin principesa Maria.

Corona țarevnei. Între insigniile de încoronare ale Rusiei nu se află coronă și pentru împărătesa. Țarul Nicolae a dispus, să se gătescă o frumoasă coronă pentru soție-sa. La coronă au lucrat doi artiști nouă luni. Corona e pompoasă și are o greutate de 3 kg și 58 dkg.

Árpád nu a fost Magiar. În onorea milenului și magistratul din Văez a ținut ședință festivă. Oratorul ocașional a fost neo-magiarul Freysinger Lajos, notar public reg. Acesta în cercetările sale istorice a ajuns la rezultatul, că ducele, sub care au venit Magiarii aici, Árpád nu a fost de origine magiară. Israelii s'au bucurat, că și Árpád a fost recipiat ca și dînșii în sinul națiunii alcătuitoare de stat, și pe cum observă o fōe magiară, era gata, să proclame pe Árpád Israelii de onore milenar.

Străinătatea și milenul. Reclamele făcute de presa liberală în străinătate pentru serbările milenare n'au aflat rēsunet, ba în unele locuri au provocat adevărat reens. Este iueru cunoscut, cum a răspuns Serbia la serbătorile milenare. — În România nu numai tinerimea universitară, ci și civilii mai multor orașe au aranjat adunări și au publicat proteste antimilenare. Mai imosant a fost meetingul de la 3/15 Maiu al cetățenilor din Craiova. — Presa din Germania sau tace despre mileniu, sau nu scrie pe placul Magiilor. Așa „Hamburger Nachrichten“, organul principelui Bismarck, după ce espune în liniamente generale trecutul Ungariei, continuă, că Magiarii la oaltă cu Evreii nu formeză nici jumătate din populațiunea Transilvaniei. Neînsemnătatea Magiilor din punct de vedere etnic se vede deja de acolo, că nimeni nu simte necesitatea de a învăța limba lor. Ungaria de sine și fără Austria e neputincioasă, ori cât de sgomotoasă ar fi scirile, cari le trimbițeză despre esistența sa milenară. Ungaria înainte de tote are să-și învețe a-b-c-ul politic ast fei, cât să se silēscă a fi mai puțin nemodestă în viața monarhiei dualistice. „Justiția est regnorum fundamentum.“ este o sentență, a cărei adevăratate ar trebui să se confirme și în părțile dintre Dunăre și Carpați, căci negles fiind acest principiu, el se va rēsbuna mai cūrēnd ori mai târziu atât în lăuntru, cât și în a fară. Așa dară și ospētu! sāsese de la esoposiție nu a putut îndulci pentru mileniu pe cei ce staū aproape de principele Bismarck. Fōea citată tot de una s'a fost arētat amicā Magiilor. — Cu mult mai nefavorabil scrie presa franceză, era presa celor alalte țēri abia inregistrēză telegramele bureauului de corespondență. Străini de tot puținii au cercetat esoposiția, ba după cum constată foile din Budapesta, chiar și cetățenii ungari o cercetēză slab. Causa sint lipsa de însuflețire și stările scandalōse, de cari am amintit în numărul trecut al foil noastre.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Concedem, că în sinul redacției „Telegrafului Roman” sînt politici consumați, cari vîd cu ochi ageri, ce e bine și ce nu pentru statele și popoarele Europei. Concedem și aceea, că noi cei de la „Unirea” în ale științei politice sîntem niște pitici în asemănare cu domni de la „Tel. Rom.”. Și chiar de aceea noi consimțim de piticia noastră nici nu cutezăm, să opunem cuvintele noastre declarărilor celor atât de hotărîte a dlor, ci ne mărginim a cita cuvintele altor bărbați de stat mai mari de cât noi și poate chiar și de cât bărbații de stat de la „Tel. Rom.”. Și pentru ca nu cum va să ni-se pîdă obiecția, că acei bărbați, la cuvintele cărora ne provocăm, fiind catolici sînt preocupați față cu auctoritatea Papilor, noi ne vom provoca la bărbații de stat protestanți. Și de ore ce „cine nu știe,” pe cum zice „Tel. Rom.” în nrul 97, „cum cu deosebire Anglia mai mult numai din considerare cătră anticiei Greci, cari atât de mult au contribuit la cultura omenimii, s'au întrepus pentru redobîndirea independenței strănepoșilor acestora,” și așa dară mai ales bărbații de stat ai Angliei par a se sci însuși pentru idealuri, de aceea și noi în cestiunea puterii lumesci a Papei încă ne vom provoca la acei bărbați de stat ai Angliei, cari au trăit pe timpul liberării Greciei și poate că au și conlucrat la realizarea ei.

Lordul Ellenborough a declarat în Iunie 1849 în casa lordilor următoarele: „La tot cazul e adevărat, că Anglia, nefiind stat catolic, în cestia despre poziția Papei nu are acel interes personal, care-l au cele alalte puteri catolice; dar după ce ea încă are opt milioane de supuși, cari sînt romano-catolici, ea în tocmă așa, ca și ori care dintre puterile catolice ale Europei, are interes în aceea, ca Papa să fie neatîrnătoriu, ca poziția lui să nu fie de așa, cât el să atîrne de la bunăvoința ori de la puterea vre unui guvern ori și de la vre o combinare a puterilor Europei. Acesta pentru Anglia e sigur de interes tot așa de mare ca și pentru Neapol. Cestia nu e, că ore Papa, ca suveran al Romei, are să rezideze și să guverneze acolo ori nu, ci că ore persoana, carea stă chiar în fruntea bisericii romano-catolice, are să fie neatîrnătorie. Ți asta mi-se pare a fi un lucru de importanța cea mai mare.”

Lord Landsdowne s'a exprimat tot atunci ast fel: „Nu voi să zic, că guvernul în cestia aceasta nu are interes politic; dimpotrivă zic, că el are un interes mare în caracterul politic al Papei. În respectul acesta voi numai să repet, ceea ce am zis deja o dată mai înainte, — că adevărat guvernul are să-și dea totă silința, ca Roma să se restituască Papei. Am zis mai înainte, că guvernul englez simțese, că el în cestia aceasta despre restaurarea domniei lumesci a Papei se află într'o poziție de tot diferită de cea a celor alalte puteri. Eu mă gândesc adevărat aci la legăturile religioase, cari legă puterile acestea de Papa, și cari pentru Anglia nu există. Cu toate acestea guvernul englez nu a privit cu nepăsare la evenimentele acelea, cari au silit pe Papa, să-și părăsească teritoriul; și

guvernul englez, după ce s'a întîmplat acesta, tot de una a fost și este și astăzi gata a face propuneri, cari pot să servescă spre aceea, ca pe calea tractativilor să se restituie Papei în Roma domnia și auctoritatea.”

În 20 Iuliu 1849 lordul Brougham, care în ziua aceea a propus anumite rezoluții referitoare la politica esternă, a zis între altele: „Și aci dați-mi voe, să zic câte va cuvinte despre o afacere, despre care, pe cum bine știu, anumiți oameni nu vor să audă nimic, — adevărat despre separarea auctorității lumesci și spirituale a Papei. După părerea mea nu se cuvine, să zică ore cine, că pe Papa ca principe spiritual îl recunoștem la tot cazul, dar nu ne este tertat a conlucra la aceea, ca puterea lui cea lumescă să se restaureze. Acesta după părerea mea ar însemna a considera cestia cu miopie și superficialitate. Eu țin a fi cu neputință, ca Papa să-și împlinescă cu folos funcțiile sale spirituale, dacă nu are putere lumescă. Căci care ar fi urmarea? El ar perde totă auctoritatea sa. Noi astăzi nu trăim adevărat mai mult în vîlcul al VIII-lea, când Papa putea să existe și fără de auctoritate lumescă, ori când el ca episcop al Romei deprindea o putere spirituală foarte însemnată, fără ca să aibă o putere lumescă corespunzătoare. Dar de atunci poate să se observe un progres în amîndouă direcțiile de o potrivă: în aceea-și măsură, în care Papa își estindea teritoriul său cel lumesc prin ocupare și în urmarea unor donațiuni, cum a fost p. es. donațiunea cea din partea lui Pipin și a lui Carol cel Mare, — în aceea-și măsură, în care creștea auctoritatea lui cea lumescă, în aceea-și măsură a câștigat el și o înrîurintă atotstăpînitore asupra conciliilor. Poziția lui de potentat lumesc potența auctoritatea lui cea spirituală, căci ea îl făcea tot mai neatîrnătoriu. Să punem cazul, că i-s'ar răpi acum domnia lui cea lumescă, atunci ar trebui să se facă supusul altei puteri; el ar fi supus astăzi puterii acesteia, mîne aceleia; într'o bună dimineată ar fi supus Spaniei, într'alta Austriei, și ér într'alta Franței; și lucrul ar pute să ajungă până acolo, cât el, — și acesta ar fi cea mai rea din toate, — să fie sclavul chiar al propriilor săi supuși facțioși și rebeli. Cestia referitoare la domnia lumescă a Papei e o cestică europeană și nici de cum a unei țări ori a unei societăți religioase. Auctoritatea Papei are să se susțină, pentru că pacea și interesele Europei o pretind acesta. Noi avem opt milioane de supuși romano-catolici, — și cum ar pute să se presupună, că dacă Papa nu are o auctoritate lumescă suficientă spre a se susține neatîrnătoriu față cu cele alalte curți europene, nu se vor nasce jaluzii și nu se vor urzi intrigi, cari vor trebui să-l aducă o stare de ațîrnare, — și cari pot să facă cu putință, ca ore care țară să folosescă înrîurînta cea atât de însemnată a auctorității lui celei spirituale spre aceea, ca să provoace intrigi, facțiuni și răvrătiri în teritoriul rivalilor sale?”

Lordul Landsdowne a răspuns la acestea în chipul următoriu: „Nu știu de loc pe gânduri a declara, că părerile mele cu privire la acest obiect consună cu cele ale nobilului și savantului meu prietin; dar îl asigur, că părerile acestea nu cuprind chiar

nimica extraordinar, după ce ele consună acurat cu cele ce lordul Palmerston le-a exprimat în depeșa sa trimisă lordului Normanby. El într'însa a declarat espres, că suveranitatea Papei are un caracter de totul special, și că după ce într'însa al să se lea în socotință toate statele romano-catolice, ea se deosebesce de ori care altă auctoritate. Suveranitatea Papei e de totul specială. Ca domnitoriul lumesc Papa se înșiră în rangul al patrulea ori al cincilea; dar ca suveran spiritual el nu numai că ocupă locul cel dintâiu, ci el are o suveranitate, care în lume e cu adevărat fără sîmînă, de ore ce el e în stare, ca nu numai într'o țară, ci în toate țările Europei să deprindă o auctoritate și o înrîurîntă, cu care nimica nu poate să se asemene. De aceea în cazul de față nu numai statele curat catolice, ci și cele alalte au causă de a întreveni spre a susține auctoritatea lui, pe când în alte cazuri cauza aceasta nu există; și fiind că aci e vorbă despre un fel de interes comun, de aceea puterile catolice au datorința de a se îngriji, ca scopul comun de a păzi pe capul spiritual al religiunii sale în neatîrnare să nu se prefacă într'un mijloc de a promova ambiția lumescă. Dacă am zis înse, că Anglia ca stat protestant până la un anumit punct nu are acela-și interes, nu stău pe gânduri a declara, că nu poate să existe stat cu supuși catolici și cu posesiuni catolice, care să nu aibă un interes mare în aceea, ca poziția Papei să fie de așa, cât el auctoritatea sa să o pîdă deprinde neatîrnătoriu și liber de ori ce înrîurîntă lumescă, ce ar atinge auctoritatea lui cea spirituală.”

Acestea erau principiile bărbaților de stat ale Angliei într'un timp, în care diplomații aveau încă principii și încă nu se dedaseră, să prestea revoluției omagiu și să legitimizeze fapte de violență de ale revoluției prin recunoșterea lor de „fait accompli”. Putem ore să ne mirăm, dacă lipsind ast fel de principii revoluția și francmasoneria internațională revoluționară își înalță capul cu cutezare tot mai mare și amenință cu pericol tot mai mare?

Cele ce bărbații de stat cei mari ai Angliei din 1849 au vestit în anul lumii ca principii, acelea se potrivește și stărilor de astăzi, ba cu mult mai virtos stărilor de astăzi.

De la acel timp și până în ziua de astăzi unii din greșelă au privit pretensiunile revoluției italiene de espresiuinea voinței poporului italian. Dar acesta e o minciună. Doveditu-s'a acesta și cu prilejul serbărilor din Roma sevârșite acum 20 Septembrie 1895 întru amintirea, că înainte de asta cu 25 de ani Piemontezii au cuprins Roma. Cu acel prilej am cetit următoarea telegramă: „Roma, 20 Sept. Primarul a denegat flamurelor armatei locul cel dintâiu în conductul festiv cu motivarea, că acela este al francmasonilor.”

Așa dară „îvingerea” armatei piemonteze raportată cu prilejul ocupării Romei a fost numai un lucru de a dona mîna. În 20 Septembrie 1895 s'a serbătorit îvingerea, ce a raportat-o francmasoneria internațională asupra creștinismului, și de aceea conductul festiv au trebuit să-l începă nu armata, ci francmasonii în frunte cu jidanul Lemmi. Acest om, al cărui trecut din Marsilia, din

Constantinopol și din Roma se compune din hoții de cele mai rafinate, e marele magistrul al francmasonilor italieni și în enciclica sa din 3 Decembrie 1887 a scris între altele: „Ziua de 20 Septembrie, în care Roma s'a făcut capitala Italiei, și domnia lumescă a Papei s'a răsturnat, e o zi exclusivă a francmasonilor, o sărbătoare curat francmasonică.“

Și „Tel. Rom.“ totuși strigă: „Evviva Lemmi! Morte al Papa!“

Nobile par fratrum: „Tel. Rom.“ și jidanul francmason Lemmi. În acest chip dnii de la „Tel. Rom.“ ar fi gata a se alia și cu „portile Iadului“ împotriva stîncii, pe carea Christos a zidit biserica sa.

(Va urma.)

Ben Hur

saŭ

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

„În partea nordică a patriei mele,“ continuă Grecul, „în Tesalia este un munte, Olimpul e numele lui. Compatrioții mei îl socotesc, că e patria zeilor și locașul lui Zeus, pe care ei îl privesc de zeul cel mai înalt. Am mers acolo. În laturea de cătră răsărit-mezăzi a muntelui am aflat o peșteră într'o colină. Într'nsa am locuit și m'am dat singur numai contemplării, — ba mai bine zis am dat întrégă ființa mea acolo așteptării aceluï lucru, care-l ceream cu toată suflarea mea, — a descoperirii. Am cređut într'un Dumnezeu invisibil, dar preaînalt, și așa țineam a fi cu putință și aceea, că mă va milui și mi-se va descoperi.“

„Și el a făcut-o, — a făcut-o!“ esclamă Hindul ridicându-și mâinile de pe năframa cea de mătășă, ce era pe genunchii lui.

„Ascultați mai departe, fraților,“ continuă Elinul stăpânindu-se cu greu. „Întrarea în locașul meu cade în fața unui braț al mării, în fața golfului Termeu. Într'o zi văđul pe un om cădend în mare de pe o scare, ce trecea pe acolo. El a ieșit cu notul la uscat. Eu l-am primit la mine și l-am purtat grijea. A fost un Iudeu, bine introdus în istoria și în legile poporului său. De la el am primit scirea, că Dumnezeu rugăciunilor mele în adevăr există, și de când țin omenii minte, a fost legislatorul, judecătorul și împăratul lor. Ce a fost asta alta, dacă nu descoperirea, ce o doriaș eu? Credința mea nu a fost zădarnică: Dumnezeu mi-a dat răspuns.“

„Pe cum răspunde tuturor celor ce-l învoca cu inimă așa de credincioasă!“ zise Hindul.

„Dar vai,“ adause Egiptenul, „cât de puțină au înțelepciune destulă, ca să scie, când le răspunde!“

„Dar acesta nu a fost de ajuns,“ continuă Elinul. „Bărbatul acesta trimis mie în modul acesta mi-a istorisit încă mai multe. El a zis, că profeții, cari în vécurile cele ce au urmat primei descoperiri, petreceau și grăiau cu Dumnezeu, au enunțat, că Dumnezeu se va pogori pe pămînt. El mi-a înșurat cu numele pe acești profeți și mi-a citat propriile lor cuvinte din cărțile cele sfinte. El mi-a mai spus, că este aproape timpul pogoririi aceleia, — că acesta chiar acum o așteptă omenii în Ierusalim.“

Grecul se opri. Focul bucuriei se stînsese pe fața lui.

„E adevărat,“ adause după o paușă scurtă, „e adevărat: omul mi-a zis, că acest Dumnezeu și această descoperire a fost numai pe sama Iudeilor, și că așa va fi și acum: acela, care va să vină, va fi împăratul Iudeilor. Dar ore să nu aibă el nimica pe sama celei alalte lumi? întrebaș eu. „Nu!“ răspunse el cu fală, „nu! Noi șintem poporul lui cel ales!“ Înse acest răspuns nu-mi nimici sperarea. Pentru ce să restrîngă un atare Dumnezeu iubirea și darul său la o singură țară, așa zicend la o singură familie? Aveam să-mi câștig siguranță. După multă silință am frânt superbia omului și am aflat de la el, că părinții lui au fost numai unelte alese pentru a păzi adevărul, ca în fine lumea să potă ajunge la cunoștința lui și să se mântuiescă printr'nsul. După ce s'a dus Iudeul, și eu éraș am rămas singur, din nou m'am întors la rugăciune, — ca să mă învrednicesc de a vedé pe împăratul acela și de a i-mé închina, după ce va fi venit. Într'o nopțe ședeam înaintea peșterii mele și mă siliam a mă mai apropia de tăinele existenței mele; atunci pe marea de la picioarele mele, ori mai bine în întunerecul, ce se aședase de-asupra ei, de o dată am văđut lucind o stea, — încet se înălța și într'una se apropia și se opri de-asupra colinei și de-asupra peșterii mele așa, că lumina ei căđu tocmai pe mine. Eu căđu la pămînt, mă cuprinse un somn adânc, și în visul meu auđii un glas, care-mi zise:

„Caspere! Credința ta a învins! Bine ești cuvîntat! Cu alți doi, cari vin din părțile cele mai depărtate ale lumii, vei vedé pe Acela, care s'a promis, și vei mărturisi pentru El. Scólă-te dimineță și grăbesce într'u întimpinarea lor! Încrede-te în Spiritul, care te va conduce!“

„Și dimineță m'am trezit în mine cu Spiritul, care-mi lucia mai luminat de cât sórele. M'am desbrăcat de îmbrăcămîntea de eremit și m'am îmbrăcat în hațele de mai înainte. Dintr'un loc ascuns, am scos comóra, carea o adusesem aci cu mine din cetate. O nae trecea pe din aintea mea cu vîntrele întinse. Am oprit-o strigându-i, m'am suit pe ea și am debarcat în Antiochia. Acolo am cumpărat această cămilă și toate cele de lipsă. Printre grădinile și dumbrăvile, cari împodobesc țermii riului Orontes, m'am luat drumul prin Emesa, Damasc, Bostra și Filadelfia și éta-mé, că am sosit aci. Aceasta, frații mei, este istoria mea. Să aud acum pe a vóstră!“

IV.

Melchior.

Egiptenul și cu Hindul priviră unul la altul. Cel dintăi făcu semn cu mâna, și cel alalt închinându-se începu așa:

„Fratele nostru a grăit bine. De ar fi și cuvintele mele tot așa de înțelepte!“

Se opri, se gândi câte-va clipe și apoi continuă ast fel:

„Numele meu, fraților, este Melchior. Vé grăesc într'o limbă, care dacă nu este cea mai veche din lume, dară este totuși aceea, carea mai întâi a folosit scrisórea, — înțeleg scrisórea sanscrită a Indiei. Eu după nascere șint Hindu. Poporul meu a fost cel dintăi, care a pășit pe cărările științei, le-a deosebit mai întâi, mai întâi le-a împărțășit frumșetă. Ori ce ar ascunde viitorul în sinul său, cele patru veda trebuie să trăiescă mai de parte, căci ele șint isvorul cel

dintăi a ori ce religie și știință de folos. Dintr'insele s'au derivat upa-vedele, cari, remise prin Brahma, tracteză despre medicină, despre arta de a împușca, despre arta arhitectonică, despre musică și despre cele șesezeci și patru arte mecanice; ved-angele, cari șint descoperite prin sfinți inspirați și șint dedicate astronomiei, gramaticii, versuirii, rostirii, cântărilor, obiceiurilor și ceremoniilor religioșe; up-angele, cari șint scrise prin înțeleptul Viiasa și se cuprind cu cosmologia, cronologia și geografia; într'insele se cuprind și Ramaiiana și Mahabharata, epopee, cari dovedesc vecinicia zeilor și semizeilor nostri. Tot ast fel, fraților, șint și marile șastre saŭ cărți ale rînduelilor celor sfinte. Ele acum șint mórte pentru mine; dar în toate timpurile vor servi spre a arunca lumină asupra geniului înmugurătoriu al poporului meu. Ele au fost promisiuni, cari iute s'au împlinit. Voi întrebați, de ce s'au sdrobit promisiunile? O, cărțile acelea înse-și opriaș calea la ori ce progres. Sub pretextul îngrijirii pentru creatură enunțară auctorii lor principiul acela fatal, că nimeni să nu se cuprindă cu descoperiri și invențiuni, căci ceriul l-a dat toate cele, de ce are lipsă. Când invetătura acesta s'a făcut lege sfințită, atunci candela geniului indie s'a fost adâncit într'o fântână, unde de atuncia lumineză ziduri strîmte și isvoré amare.

„Cuvintele acestea, fraților, nu purced din superbie, ceea ce o veți pricepe, dacă vé spun, că șastrele învață despre un Dumnezeu cel mai înalt, al cărui nume e Brahm, mai de parte că puranele saŭ sfintele poeme ale up-angelor ne grăesc despre virtute și despre fapte bune și despre suflet. Așa dar, dacă-mi va ferta fratele meu declararea acesta,“ și la cuvintele acestea vorbitoriu se închină adânc cătră Elin, „cu vécuri mai înainte de ce ar fi fost cunoscut poporul lui, cele două idei mari, Dumnezeu și sufletul, consumaseră deja toate forțele spiritului poporului Hindu. Îertăți-mi, să vé spun în esplicarea ulterioară, că scrierile cele sfinte închipesesc pe Brahma ca pe o treime — Brahma, Vișnu și Șiva. Dintre aceștia Brahma trece de ziditoriu rasci nóstre, pe carea în decursul creării a împărțit-o în patru caste. Mai întâi a împoporat lumile de jos și ceriul de sus. Apoi a întocmit pămîntul pe sama spiritelor pămîntesci, și din gura lui a purces casta brahmanilor, carea-i e cea mai apropiată, cea mai înaltă și mai nobilă, singura invetătórima a vedelor, cele ce au curs de o dată de pe buzele lui în stadiu deplin, deplinite în totă știința cea de folos. Din brațele lui au purces apoi cșatrii saŭ ostașii. Din peptul lui, din reședința vieții, au purces vaisiș saŭ producătorii, — păstorii de oi, plugarii, neguțătorii; și din picioarele lui, în semnul inferiorității, au purces sudrii saŭ slugile, obligați, să servescă celor alalte clase în cele economice și în toate, — de ei se țin sclavii, servitorii, lucrătorii de câmp, meseriașii. Să băgați în samă mai de parte, că legca, ce s'a născut de o dată cu ei, opreșce pe omul unei caste, să se facă membrul altei caste, brahmanul nu putea să trecă în nici o altă castă inferioară; dacă vătéma legile gradului său, el se făcea un escomunicat, care era perdut pentru toți a fară de cei ce eraș escomunicați asemenea lui.“

Aci fantasia Elinului, carea într'o clipă a tras toate consecințele unei atari dejosiri, a învins asupra atențiunii lui celei încordate,

și el a exclamat: „Cât de puternic trebuie să fie, fraților, într'un atare stat boldul spre un Dumnezeu al iubirii!“

„Așa e,“ zise Egipténul, „după un Dumnezeu al iubirii ca al nostru!“

(Va urma.)

Bibliografie.

Instituțiunile calvinesci în biserica românească din Ardeal, fazele lor în trecut și valoarea în prezente.

Studiu istorico-canonice de Dr. Alexandru Grama. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se poate procura cu prețul de **3 fl.** la **Tipografia seminarială în Blăș** (Balázsfalva).

A apărut:

Stilistica practică sau *Regule și Exemple* pentru tot felul de epistole, cereri, acte și documente, cari vin mai des înainte în viața de toate zilele, de **Ioan F. Negruț**. Blăș 1896. Prețuri 60 bani (30 cr.).

A apărut și se află de vânzare la tipografia seminarială:

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blăș 1896.

Broșura constă din 39 pagini, în cari se dau invitațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de

case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după *camete*, 4. a dării *supletore* generale de venit, 5. a *taxei de scutire* dela miliție, 6. a dării de *arme* și de *vînat* și 7. *comisiunile* pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e **8 cr.**, expedată franco sub fașe **11 cr.**

Tot la tipografia seminarială se află de vânzare:

Tricid, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copcii fl. 10.

Octoichul oel mic edit. III. Blăș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăi de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Liturgieră, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

➡ Euchologiu ➡

edițiunea a doua, revădită după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagini, pe hârtie velină, tipariu frumos în **negru și roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în piele tare fl. 3.80.

Istoria universală bisericească de Dr. A. Grama. Blăș 1881 broș. 3 fl.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la oaltă 1 fl. 50 cr.

Testamentul și Literele fundamentale ale fericitului Arhiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș **Dr. Ioan Vancea de Buteasa**. Blăș 1892. Tipografia

Seminarului gr. cat. din Blăș. Se află de vânzare la Administrația „Unirii“. Prețuri 10 cr., cu port postal 15 cr.

Decretele Conciliului provincial al doilea, edițiunea a II-a broș. 65 cr.

Decretele Conciliului provincial prim edițiunea a II-a broș. 80 cr.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „Gazetei Transilvaniei“ și a diui Nicolai Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețuri **70 cr.** — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețuri **1 fl.** Ambele părți expedate franco **1 fl. 85 cr.**

Pregătire la morțe, adevă consideratiuni asupra maximelor eterne folosite tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de **Alfons Maria de Liguori** Doctor al Bisericii. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blăș 1893. Tipografia Seminarului archidiececan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețuri 80 cr. Editura societății.

Instrucțiune

dată de Inaltul ministeriu de interne cu privire la *procedura contra morbului de ochi* „trachoma“, pentru auctorități publice și învățători. — Broșura constă din 15 pag. și costă **5 cr.**, spedată franco sub fașe **8 cr.**

Editor și redactor răspundător:
Dr. Victor Szmigelski.

(14) 5-5

DEPOSITUL

de marfuri de postav și lâna de ôe

Graz, Murgasse 9 **VINCENZ OBLACK** liferant de curte c. și r.

recomandă Preaonoratului Cler și Preaonoratelor administrațiunii ale mănăstirilor postavurile sale de talar (negru și natural alb), **Dreihdrath** (negru și natural alb), introduse și experimentate cu succes foarte bun de douăzeci de ani pe cum și toate calitățile de **peruvienne** și **tosking** negru, materiile de **Kammgarn** pentru pantaloni, rocuri și pardisiuri și lode deplin impermeabile de pînă veritabil de cămilă pentru havelockuri și menciokoffuri în negru și sur închis și albe. Cu prețurile cele mai ieftine. Trimiterea de mustre franco.

(9) 6-10

Josif Gans,

fabricant și reparatoriu de mașine agronomice

în **Blășiu (Balázsfalva)**

recomandă pe lângă garanță și serviciu solid și prompt depositul său de

pluguri, mașine de îmblătit, de cusut, de trierat și de

alte instrumente economice,

tote din fier bătut.

➡ Tote obiectele amintite se pot procura dela susnumita firmă ➡

